

CB

0740

VIE

ZAL ONS DEN STEEN AFWENTELLEN?

EN

VOOR PETRUS APART

Twee Paasch-Meditaties

DOOR

PROF. G. WISSE

DRUKKERIJ WED. G. VAN SOEST - AMSTERDAM

WIE ZAL ONS
DEN STEEN AFWENTELLEN?

EN

VOOR PETRUS APART.

(Twee Paasch-Meditaties)

DOOR

PROF. G. WISSE

DRUKKERIJ WED. G. VAN SOEST - AMSTERDAM

I. DE STEEN.

*Wie zal ons den steen van de deur des
grafs afwententelen? Marcus 16 : 3.*

Omtrent de helft der vorige eeuw zong een bekend Nederlandsch dichter-theoloog (Bernard ter Haar) :

„O, Twintigste Eeuw, zult ook Gij uw Paaschfeest
vieren ?”

Waarom die vraag ? Hij zag n.l. al dreigender den
stroom van ongeloof en revolutie aanrollen ; en voor-
zag een zoodanigen afval, dat deze vraag waarlijk niet
ongewettigd kon schijnen.

De eeuw had als andermaal *Jezus gekruisigd* : Hem
Zijn Godheid ontnomen.

Jezus was „gestorven” : men had *Zijn Borgwerk*
verloochend.

Jezus was „begraven” : men had het zelfs aange-
durfd, Zijn geschiedkundig bestaan te ontkennen.

De steen was vóór de grafspelonk gewenteld, en de
Staat had er het „zegel” opgezet.

Tengevolge van een Gode vijandige volkssouvereïni-
teit had men in de 19e eeuw een Staatsgezag gekregen,
dat ons soms rijk gesalarieerde leeraren op katheders en
kansels bezorgde, om met staatsgeld en staatsgeweld
toe te laten, te doceeren, te propageeren zelfs, dat Jezus
niet was de Zoon van God, en niet was de Borg van
zondaren, en niet was de Koning der koningen. De
steen vóór het grafgewelf, en de Staat het zegel er op
gezet ! Zóó was Hij nu wel dood, en goed dood ook,
en zou Hij wel dood blijven.

Zal er dan in de 20e eeuw nog Paaschfeest zijn ?

Nòg Paaschfeest ?

Tòch Paaschfeest !

Of Hij is werkelijk dood, en dood gebleven, en dan zinkt het Christendom zelf in den grafkelder weg. Of Hij is verreezen en leeft, maar dan zullen alle machten van aarde en hel, net als toen, niet kunnen verhinderen, dat de hemel den steen afwentelt. En zal het in de 20e eeuw Paaschfeest, en tòch Paaschfeest wezen. Alles ondanks ! Des te majesteitelijker dies !

En zóó is het. Hoe luider de woede- en lasterkreten der Bolsjewistische revolutie ook weerklonken, het Paaschfeest is gebleven, met zal het vieren, al ware het op kerkhoven en in spelonken.

Glorieijker zelfs zal het nu worden gevierd. Want als zulk een tegenstand woedt, dan moet het vieren toch wel een bovennatuurlijke krachtbron kennen ; dat is : *Hij leeft !*

* * *

Het is de herhaling naar den geest, van wat op dien eersten grooten Paaschdag der verlossing, nu meer dan 19 eeuwen geleden, is geschied en doorleefd.

Toen in den vroegen Paaschmorgen de bekende vrouwen uit Jeruzalem, met harten vol liefde en..... vol zorg zich afvroegen : Wie zal ons den steen afwentelen ? — wisten zij niet, dat hij reeds weggewenteld ter zijde lag !

Het werd inmiddels wel door een rijke serie van daadzaken als verkondigd.

Het begon te lichten. Daar hebt ge het eerste sein reeds van den hemel. Te lichten. Dus Hij leeft! Want inderdaad, als aan den ochtend van dien „derden dag” Jezus nog door de macht des doods achter den steen gebonden was gehouden..... zoo waarlijk de dagvorstin hadde niet ten trans gestegen; dan was de nacht tot eeuwige heerschappij gekomen. — Ware het Licht der wereld zelf voor eeuwig gedoofd — de zon ware dien morgen niet opgegaan.

En dan dat beminnelijk gezelschap dier vrouwen uit Jeruzalem, en de eigenaardige geheimnisvolle sfeer en stemming in haar midden.

Het Evangelie vermeldt ons, wie o.a. zich daar bevonden in dien kleinen kring van Jezus' beminden; en die den nacht hebben doorwaakt, om de liefde de meeste te doen zijn. Zeker men kan wel tegenvoeren: zij hadden toch weinig geloof; ze hadden dienen te gelooven dat Jezus leefde; want Hij had het hun toch vóórzegd. Och ja..... critiek is hier gemakkelijk te maken. Maar willen we niet liever eerst in oogenschouw nemen, wat ons hier ondanks alles toch zoo bemin-nenswaardig toespreekt uit hun liefde? Laat ons dan eerst opmerken, hoe Jezus Zijn herrijzenis laat gelden in haarlieden, *ondanks* haarlieden.

Wie toch vinden we in deze discipelinnengroep?

Daar ziet ge vooreerst Maria Magdalena. De destijds befaamde vrouw uit Magdala. Zeven duivelen hadden haar in de strikken der hel gebonden; maar daar is op haar levens-, op haar zondepad Jezus haar tege-moet getreden. Op Zijn woord heeft het zevental

hellemachten haar moeten loslaten, dat is een onvergetelijke ure geweest, de reddingsure, voor eeuwig; althans als Jezus waarlijk de Christus is.

En nu? Hij is gestorven en begraven. Dies kan het zevental hellegeesten vrijelijk in zijn „huis” wederkeeren? Jezus is en blijft dood? Dan is Hij niet de Christus. Dan wordt Maria weer de bezetene; dan breekt de zondewellust weer door alle staketsels heen; dan..... Maar neen zij gaat, wel bedroefd, maar uit *hemelsche* liefde, rustig en met een hart dat naar Boven is gekeerd dien Paaschmorgen, zeer vroeg reeds, met de anderen mede naar het graf.

Hoe is dit? Vanwaar zulks? Wel het getuigt, meer dan zijzelf nog recht weet, dat Jezus..... leeft!

En niet door den dood gebonden is gebleven.

En zij gaat niet alleen. Er is een ander teeken nog, dat Jezus leeft. Er is oefening van de gemeenschap der heiligen. Zie daar gaat ze in gezelschap van o.a. Johanna en Salome. Salome, die eerst met zulke aardsche verwachtingen haar liefde voor Jezus heeft vermengd. Haar Johannes en Jacobus zouden in Zijn aardsch koninkrijk een plaats der eere moeten innemen. Het scheepke harer vertroebelde hoop is te pletter geslagen tegen Golgotha. Jezus is dood. — Weg zijn haar idealen. En toch zij blijft Hem aanhangen. Al meent ze dan in ernst: Hij is en blijft dood; we gaan Hem nu balsemen. Maar dan toch goed *balsemen*. Ze staat voor teleurstellingen, vragen, raadselen, steenen des aanstoots, zwaarder dan de steen voor den grafkelder..... met dat al zij laat Hem niet los ten eenenmale. Hoe

komt dat ? Meer dan zij (nog) zelf weet..... Hij is niet dood. Hij leeft ! De steen is alreede afgewenteld. Ook deze steen van den aanstoot.

En dan die achtenswaardige Johanna. Wie is deze ? Zij is de huisvrouw van Kuscha, den rentmeester van Herodes. Dus een vrouw van hoogen stand, uit de hofkringen. Hoe komt die hier (sta mij het woord toe) verzeild ? Zij heeft (met goedvinden van Kuscha ?) haar rijk gebouwde huis op zulk een ongewone ure verlaten, op waarlijk niet voorzichtige wijze partij gekozen voor den gekruisigde; wat de menschen, wat haar stand, wat wie ook er van zeggen,..... maar zij is er; ze is in den kring; en (o, zie het eens aan!) met de eens beruchte uit Magdala's achterbuurt, gaat ze hand in hand Jeruzalem's poorte uit; om den gekruisigde te vereeren. Hoe is dit ? Vanwaar zulks ? Deze gemeenschapsoefening der heiligen ? Vanwaar anders, dan omdat Jezus niet (meer) dood is,..... Hij leeft !

* * *

En nu op den weg grafwaarts..... die steen ! Ja, die steen weet ge. Inderdaad als er reeds meer geloof in haarlieden ware geweest, zij zouden van dit „bezwaar" geen last behoeven gehad te hebben.

Inderdaad, als we wat meer, neen als we *absoluut*, ondanks alles, den Heere op Zijn Woord en belofte geloofden;..... dan ja dan, neen niet, dat er dan geen steenen zouden zijn; neen, die steenen zijn er, van allerlei soort; en groote, zware steenen; maar dan

zouden ze wél zwaar, mogelijk, doch geen bezwaar zijn. Ze behoefden ons dan geen drukkende last te zijn. Van achter bleek dit dan ook. Toen zij over dien steen liepen te zuchten, was hij reeds van voor het gewelf weggewenteld.

We herinneren u hier aan het heerlijke woord van Calvijn die eens zeide : „Geloof het is : oogen toe en ooren open”. Hij wilde daarmee zeggen : als we uit geloof werkzaam zijn, dan moeten we geen acht geven (oogen toe) op al die steenen, die er kunnen zijn; maar op de beloften Gods letten (ooren open). Heerlijk waar. Die steenen worden dan haast welkom; want God zal dan verheerlijken wat de krachten des hemels vermogen. Neen vrouwkens, niet gij moet die steenen afwentelen; laat dat maar zalig over aan Hem, die achter dien steen ligt, en aan Hem die Boven dien steen troont. Die voor Zijn Kerk zorgde, hangende op het kruis, die waakt ook over haar, den steen ondanks. Ja juist die steen moet en hoort er bij. Het zal een overwonnen steen worden; opdat hij wegrolle; om in eeuwigheid niet meer haar (die vrouwen, de kerk) te kunnen schaden.

* * *

Maar met dat al, zoolang zij nu eenmaal in de onderstelling leefden, dat de steen er nog vóór lag, was dit wel een geduchte hinderpaal. En toch! Ondanks dit al, zij wandelen maar verder, altijd maar dien lastigen steen tegemoet. Het is alsof er een geheime aantrekkingskracht van die zijde op hen uitging. Zóó

was het ook inderdaad : Jezus leeft! — Daar zijn „trekkingen” alles ondanks, die toch zeggen, dat het anders staat, dan wij soms denken en voorgeven.

Reeds afgewenteld! Dàt is het groote heilsfeit. Dàt is Paschen. Er *vóór gelegen*; ja wel, dat moest. Maar dan, daarna, nu! Nu niet meer. Nu afgewenteld. De God des heils heeft al uitkomst gegeven. Geantwoord eer ze riepen. Voor het met ons, bij ons, in ons in orde is; — is het reeds aan de zijde Gods in orde. Dàt is het Evangelie van Paschen. Zoo kan er ook alleen een Paaschboodschap van troost en moed en uitkomst en zaligheid zijn. Als God de steenen niet wegwentelt,..... wij zullen het nooit gedaan krijgen. Of het heet de steen van onze zondeschuld; of de steen van onzen smaad en druk; of de steen van zielsbenauwdheid en gevaar; of de steen van twijfel en rouwmoedigheid; of de steen van dood en graf; of de steen aller steenen van de verberging van Gods aangezicht.....; om het even; of zelfs die alle te zaam; maar het zal Paaschfeest wezen; want God heeft dat vraagstuk centraal in Christus voor Zijn rekening genomen. Eer gij een vinger zult behoeven uit te steken, heeft 's Heeren hand den steen afgewenteld. Reeds in het eeuwigheidsbesluit: genade is de zondeschuld een eeuwigheidsmoment *vóór*. De steen moge, *moet* zelfs komen; maar er *vóór blijven* kan hij nu eenmaal niet. In orde gaat Gods heerlijkheid *vóór* aan der vrouwen vreugde; maar daarom dan ook, al zal des avonds het geween mogen vernachten, des morgens rijst de jubel.

Is Christus werkelijk gestorven vanwege onze zonden,

hing in Hem eigenlijk de schuldige kerk op het kruis, is het volbracht van Golgotha goddelijke werkelijkheid en waarheid, dan zal zulks aan den derden morgen glorieijk *blijken*.

Hoe is die steen er dan afgekomen? Dit moge het hart dat voor God weent wel ten nauwkeurigst opmerken. Want hieraan hangt heel uw troost, heel uw rechtvaardigmaking en heiligmaking en heerlijkmaking, heel uw toekomst voor tijd en eeuwigheid. Hier moeten we weten den grond eener levende hoop.

Wat vermeldt ons dienaangaande het Paaschevangelie?

Neen Godlof, niet dat die *vrouwen* voor de taak gesteld werden, om den steen weg te wentelen. Zelfs ten diepste doorgedacht, was het niet allereerst Christus, die hem wegwentelde. Het graf moet van binnenuit ontledigd; dat is in zekeren zin waar. Maar dit kan en zal alleen dan, als..... van Boven uit de wegwenteling plaats vindt. Dit geldt onverminderd van alle geestelijke wegwenteling en opstanding. Mijn ziel door schuld-besef getroffen en verslagen, zal alleen rechtvaardigings-troost in volle vergeving smaken kunnen, als *God* mij vrij spreekt, diezelfde God, tegen wien ik gezondigd heb; en die eerst in het gericht mij betreft; diezelfde moet mij ook den pardonbrief overhandigen. God is het die rechtvaardigt. Op Golgotha is het God die gericht oefent. Paaschfeest zal geen Paaschfeest kunnen heeten, als niet diezelfde God mij toeroept: Ik zal op u niet (meer) toornen of schelden in der eeuwigheid.

Nu regelrecht op den steen af. En ziet hij *was* afgewenteld. Hoe? Wel bij het krieken van den dageraad, was (en let hier nu op ten nauwkeurigst) een engel van den

hemel afgedaald; tengevolge waarvan de aarde schudde, de aardbeving; en de engel, die had als de gevormachtigde des hemels den steen plechtstatig afgewenteld. Christus zou daarbij tevens wel uit eigen goddelijke kracht verrijzen, maar het uitgangspunt lag in den hemel. In den hemel ja. Christus is door den *hemel*, *rechtens dus* ontslagen. Hiervan hing en hangt nu alles af. Dit is de ware vrijspraak; de eenige ware goddelijke grond eener rechtvaardiging des zondaars.

Christus is door een vonnis Gods achter dien steen gekomen, Hij is evenzeer door een goddelijke opdracht uit den kerker des doods wedergekeerd. Nu heb ik wat (alles!) aan Zijn verrijzenis. Nu weet ik, dat Hij de straf vòldragen heeft, en er in eeuwigheid geen verdoemenis is voor hen die in Christus Jezus zijn.

Wat zoekt ge dan (nog) den Levende bij de dooden? Zet ook al uw specerijen en balsem maar ter zijde. Gij hebt niets om God te betalen; ge *behoeft* ook niets mede te brengen. Het Golgotha-offer is voldoende geweest. De door den hemel zelf afgewentelde steen is het bewijs.

Christus is ontslagen, *rechtens*. Daarom ontleent Hij aan en in Zijn opstanding nu de *bevoegdheid* om de verworven weldaden uit te reiken naar recht. We worden vrijgesproken, gezaligd, ten eeuwigen leven geleid, uit genade en in de sfeer van het recht.

De gansche hel deinst hier alzoo terug.

Rondom het graf lag een wacht. Toen en nu, het is ééne geschiedenis. Een wacht van Schriftcritiek, van Christus-verwerping, van menschenwaan, van ongeloof

en revolutie, zoowel van buiten, als van binnen in mijn oude bedorven natuur, moge opdracht ontvangen hebben uit de hel,..... als van den hemel ééne trilling slechts uitgaat naar dien steen, dan worden de wachters als dooden. De geschiedenis in kerk en leven heeft het bewezen, zoo telkens weer. Als de Heere spreekt storten de Babel-torens van alle soort krakend neder; en de mensch staat ontnuchterd : Gods oordeel gaat over de wereld, en 's menschen heil blijkt ijdelheid. Dan waggelen tronen, dan rollen kronen, dan verbleekt menschenglorie, dan blijkt alle vleesch te zijn als gras, en alle heerlijkheid des menschen als een bloem des velds, dan keert God onze trotsche ontwerpen om, dan zegt God tot schuldige landen en volken, koningen en overheden : Ik, Ik alleen ben God; beef voor mijn aangezicht, gij gansche aarde.

Maar ook, dan treden de bevende vrouwen nader, dan zitten er engelen in het graf, het terrein des doods wordt door den hemel bezet gebied verklaard, dan wijkt de vreeze des doods en der zonde; dan weerklinken troostboodschappen als de wereld niet kent, noch geven, noch ons ontrooven kan. Jezus, die gekruisigd is en dien gij zoekt, Hij is hier niet, ziet Hij is opgestaan, Hij gaat U voor naar Galilea, naar het Vaderland van de zaligheid Gods; daar zult ge Hem zien. Wees getroost Maria's, Magdalena's, boodschap het den broederen, zeg het ook aan Petrus; verheerlijk in lofgezangen dat God groote wonderen heeft verricht. Nu wordt uw leven eerst leven, het ontvangt inhoud, grónd, doel. Gij zijt er voortaan om God.

En als daar die wachters werden als dooden, wat zal het niet zijn, als gij die Hem nu nog verwerpt, eenmaal Hem zelf zult moeten ontmoeten. Dan helpen geen specerijen en geen zwaarden; dan is deze Jezus het Lam dat toornen kan en zal. Ach, laat het daar niet op aankomen. Het behoeft niet.

Jezus wil zoo gaarne pardon reiken aan vijanden. Kom buig u voor Hem in het stof, leg de wapens neder, en viert eens Paaschfeest, als een die zeggen moge: Heere Jezus, Gij zijt mij, ook mij te sterk geworden, als een die heden U het harte geeft, omdat Gij het mij genomen hebt.

Dan zal het Paaschfeest zijn, Paaschfeest van binnen, Paaschfeest rondom, in uw huis, in uw werk, in uw druk en kruis, op uw doodsbed straks, en ook uw steen zal eens afgewenteld worden, om in heerlijkheid God te mogen aanschouwen.

* * *

Gij twijfelt, gij schudt neen? Maar zeg mij dan, hoe ge uw steenen anders weg zult zien wentelen. Welk stelsel zal dan *het* antwoord kunnen geven. De wereld nu, een raadsel? Met Pascal zeggen we: maar zonder dit geloof is zij nog veel raadselachtiger.

* * *

Vrees niet, sprak de Engel van uit het graf tot de ontroerde vrouwen. Die vrouwen vreesden, ook de wachters vreesden. Maar nu is der engelen boodschap tot de vrouwen: Vreest *gij* lieden niet. De *wachters* toen

en nu, die mogen vreezen. Vreezen is een erfenis ons nagelaten van onzen van God afgevallen stamvader. Voorwaar alle tijden, ook niet het minst het heden, hebben bewezen, dat wie alleen den eersten Adam kent met al zijn zelfverlossingspogingen, vreezen moge. Want in steê van opstanding is het een aaneengeschaelde herhaling van ondergang. Wat niet uit God is stort in één. Niet het leven, maar de dood beheerscht dan alle cultuur en beschaving. De wereld kent geen Paschen, maar het is slechts een doodsfeestijn.

Want de oorzaak van alle conflict is dan niet begraven, n.l. onze schuld bij God.

Maar de engel in het graf predikt ons, dat zelfs de doodsspelonk domein des hemels is geworden door de opstanding van den Heere Jezus Christus.

Alles, ook graf en dood is uwe, o kinderen des Heeren.

Wie dat zijn? Het zijn zij die eerst, neen niet met opstanding maar met hun schuld en dood, dood vooral van binnen, zijn bekend gemaakt, zóó bekend gemaakt, dat ze Gods recht en oordeel hebben leeren liefkrijgen, zij het ook, om er onder weg te smelten in droefheid en zielerouw; dan wordt niet de dood, maar de oorzaak deszelven, de reden tot vernedering. Dan leeren wij zien, dat de eeuwige dood rechtvaardig zou zijn; en dat toch het missen van God en Zijn gunst het allersmartelijkste graf is. Zulken leeren hun specerijen op zijde zetten en kunnen dan alleen weer getroost zijn, als zij God zelf terug vinden; en dat wel door God zelf; zoodat hunne ziel leert een gerechtigheid noodig krijgen,

welke de Heere zelf moet tot stand brengen, en uitreiken. Voor hen wordt dan die Jezus zoo noodzakelijk, beminnelijk, begeerenswaardig, eeuwig dierbaar.

Er ontstaan betrekkingen op Hem, werkzaamheden met Hem, uitgangen tot Hem, tot een omhelzen in het geloof van Hem. Dan is hun de oorzaak en grond van het „vrees niet”, neen niet hun zoeken van Jezus, al is dit noodig, zalig noodig, maar dat de gekruisigde is opgestaan; dat God de Vader Zelf het pardon afkondigde in den Hof van Jozef; en dat de weggewentelde steen en het ontledigde graf, nu van Engelen bezet, de boodschap inhoudt: God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende.

Dan staan ze als met Gods eigen gave (de gerechtigheid Gods) in de hand voor God (Hulzius).

Wie zal nu nog beschuldiging inbrengen, als God zelf rechtvaardigt, wie is het dan die verdoemt? Daar Christus toch gestorven is, ja, wat meer is, ook is opgewekt.

En die God zal om dien Christus' wille alles wel-maken. Want nu staat de glorie van Christus als een doodsoverwinnaar in het centrum. O volk van God, vrees dan niet, want, als de Opgestane heeft deze tweede Adam, anders dan de eerste, zijn weg achter zich. De poort des eeuwigens levens is weer ontsloten, maar nu om nooit meer te *kunnen* toevallen. Hij gaat u voor naar Galilea. Allerlei steenen mogen u nog bij tijden ontroeren, maar weet het, in dien eenen steen van den Paaschmorgen zijn ze eigenlijk alle afgewenteld.

Bezwaar U niet langer; dit „wie zal ons afwentelen.....” het moge schier eindeloos herhaald worden, weet het : de steen is reeds afgewenteld!

Zie dan uwe roeping. Verkondig het, beleef het, verheerlijk het. Het leven zoo uitgemergeld buiten en zonder Jezus, heeft weer inhoud en bestemming ontvangen. Dit beziele ons ook tot en in den geestelijken strijd.

Alles is alree gewonnen; alle vesting tegen God is reeds gevallen; de steen ligt afgewenteld, neergewenteld op den kop der slang. Die er onder ligt te kronkelen, te wringen,..... vruchteloos. De laatste stuiptrekkingen, waaronder heden zelfs de wereld beve, — het zijn slechts de stuiptrekkingen van het stervend monster, dat in het Paradijs de leugenvaan heeft geplant, het monster dat ondergaat omdat

Jezus Christus overwon.

II. VOOR PETRUS APART.

..... en Petrus.
(*Marcus 16 : 7*).

Merkwaardiger wijze is het onder de Evangelisten alleen Marcus, die deze bijzondere opdracht aan Petrus vermeldt. Nu wete men, dat het Evangelie van Marcus destijds is ontstaan, doordien de Apostel Petrus aan Marcus de noodige gegevens heeft verschaft voor diens Evangelie. Dierhalve ligt het voor de hand, dat Petrus zich bijzonder geïnteresseerd heeft gevoeld bij deze aparte boodschap. Zeg het zijn discipelen,..... én Petrus.

Dat moet aan de vergetelheid worden ontrukkt; zoo stellen we ons voor, dat Petrus bij zijn mededeelingen aan Marcus zal hebben gedacht. Ja dat is voor Petrus iets geweest; dat de Engel in het graf tot de vrouwen heeft gezegd, dat zij het moesten gaan boodschappen aan de discipelen, en dan Petrus vooral niet te vergeten..... én (aan) Petrus.

Men gevoelt : daar zat wat achter, of liever : daar zat wat in ! Als de vrouwen het opstandingsfeit moesten mededeelen aan de discipelen, waarom wordt er dan nog in het bijzonder aan toegevoegd : en (aan) Petrus ? Als de discipelen het moeten vernemen, wel dan is Petrus daar toch vanzelf al bij inbegrepen ; waarom dan nu nog eens afzonderlijk er bij : en Petrus ?

Was deze dan zoo'n bijzondere figuur ? Ja eigenlijk wel. De Prins der Apostelen, de eerste Paus ? Dat nu niet. — Neen het bijzondere schuilt elders.

Petrus' naam staat in den regel nummer één op de lijst der apostelvermelding. Dan luidt het : En Hij verkoos er Zich twaalf; namelijk Simon die toege-naamd is Petrus, enz. Petrus voorop. Maar thans Petrus achteraan. Achteraan, maar dan toch er bij, en niet er af; de laatst genoemde, maar niet geschrapt. Mij dunkt het begint te lichten.

Stellen we ons de zaak klaar voor oogen. De engelen Gods begeleiden de groote heilsfeiten. Ook op den Paaschmorgen. Want zij zijn er zalig bij geïnteresseerd. Zij zijn de eersten geweest, die den opgestanen Koning hebben kunnen uitleiden en begroeten. Het verlossingswerk ging hun zoo ter harte. Want als staande gebleven engelen verheugen zij zich ongemeen in de verlossing; d.i. in dat werk, waardoor de door Satan (hun aartsvijand) aan God ontrukte wereld en mensch, tot God worden teruggebracht. De mensch met name, Gods beeld, hun vriend. Dat beeld was gevallen, de engelen hebben het nooit meer in volledige heerlijkheid aanschouwd.

In den Kerstnacht toen zagen zij het weer, in de kribbe lag het ter aanbidding neder. Maar toen is dat nieuwe beeld gekruist, gestorven, begraven, dus..... ? Maar dat was het juist, wat noodig was, om de volle herstelling te mogen aanschouwen. En nu is het de opstandingsmorgen. De Adam, die zijn werk achter zich heeft, staat daar in heerlijkheid. Engelen des hemels, deze Adam valt niet ! Dit Hoofd behoudt zijn leden tot heerlijkheid. Dit Hoofd heeft het werk niet onafgedaan achtergelaten. Hij is niet van de steigers wegge-

vlucht. Adam de eerste..... werkstaker. Deze tweede Adam de werkvolbrenger, de Engelen hebben er alle eeuwen begeerig naar uitgezien. Komt Engelen des hemels, snelt juichend toe. Hier is het gestoorde paradijsfeest weer voortgezet. Wat wonder, dat de Engelen Hem begroeten, en niet minder, dat de engelen zich wonder verlustigen in de toepassing van dat werk; en in de deelgenooten, de leden van dat Hoofd. Met welk een onbeschrijfelijke vreugde, met welk een door ons nooit genoeg te doorgronden blijdschap zullen de Engelen der opstanding dien morgen hebben begroet, en de door hun Koning achtergelaten opdracht hebben volvoerd; n.l. dat het moest gezegd, verkondigd zijnen discipelen. Want Jezus' werk schittert volkroond eerst ten volle, ten rijkste uit in de mededeeling des levens, in de opheffing van Zijn neergeslagen leden. En waar Petrus dan ook bij mag behooren. Het is voor ellendigen, dat God dit land heeft bereid. Allen waren ze ellendig. Maar toch zooals die Petrus daar..... De eerste op de Apostelenlijst was zoowaar wel ernstig *onderaan* gekomen; in meer dan éénen zin.

En nu heeft daar straks de Paaschkoning in souvereine majesteitelijkheid de grafspelonk verlaten. Hij heeft daar als 't ware de stukken die de Engelen moesten uitreiken achtergelaten: Zeg het zijn discipelen. Eén stuk was er bij, waarop stond: voor Petrus apart. Dat was dus iets gansch bijzonders. Zeg het zijn discipelen, maar ik herhaal, hier is Petrus dan toch vanzelf ook bij inbegrepen, behoorde hij dan niet bij dien bekenden discipelenkring? Hij behoorde er wel zoo waarlijk bij,

dat de Heere het nog eens afzonderlijk in herinnering wil brengen. Want er was aanleiding geboren, om te meenen, dat hij er niet (meer) bij behoorde. Want weet ge wie er zooal konden denken, dat hij er niet bij behoorde? Allereerst Petrus zelf. Hij heeft de laatste drie dagen uren doorleefd, waarin hij mogelijk wel zichzelf heeft geschrapt. Tot driemaal in vloek en eed Jezus verloochend. Is dat bestaanbaar met genade? Ach, wat moet het in dat Petrus-hart hebben gestormd. En de discipelen? Och zouden zij al wel niet eens in stilte zich hebben afgevraagd: die Petrus, is die nu een echte of niet? En weet ge wie hem óók geschrapt heeft? De duivel. Zou het verwonderlijk moge geacht worden, dat deze hem al menigmaal in het zieleoor heeft gefluisterd: Man, wat meent ge; dacht ge soms dat Jezus er zulke discipelen op na kan houden? Die zouden doen, waarvan zelfs de wereld met afschuw vervuld wordt?

Gij een discipel? Nòg een discipel? „Mensch”, ja zeg dat woord nu eens tot uzelf, — mensch, dacht ge dat zulke dingen met genade samen kunnen gaan? Zou het geen tijd worden man, dat ge u een plaats gingt zoeken *naast* Judas? De troon daarboven? Neen de strop hier beneden past u beter; wat dunkt u? Zoudt ge nu maar niet afbreken.....?

Zie zoo wordt het dan bang voor Petrus. En nu zijn Koning. Ja hij heeft dien Borgkoning schandelijk misjegend. Denken we het ons nog éénmaal in alle ontroerdheid in. Petrus heeft het bestaan, om met zoovele woorden te zeggen: als ik van Jezus ben, dan moge de

hel mijn plaats worden; want het staat er: Hij begon zichzelf te vervloeken. Ja een kind van God kan diep vallen, hij kan zelfs zonden bedrijven, die een onbekeerd mensch niet eens kan doen. Verraden, ja dat kon Judas den Heere. Maar om Christus te verloochenen, moet ge er een zijn van Hem. Het is, hoe smartevol ook, niet anders toch. Het is als zweeft Petrus boven de hel, hangend aan een zijden draad. Aan een zijden draad? Is dat beeld wel juist? Willen we eens liever zeggen: boven de hel hing hij, maar aan een..... eeuwigheidsketen. Ik heb voor u gebeden Simon; herinnert ge u dit woord, lezer? En nu uit den dood verreezen, is het wonder dat de Heere den Engelen heeft opgedragen: Petrus, mijn Petrus, was mij van eeuwigheid gegeven door den Vader; zijn val was groot, maar de verdienste van mijn Borgwerk, en de kracht mijner opstanding is grooter, eeuwig grooter; hier is een boodschap voor hem, voor hem juist apart.

Het is een boodschap uit de eeuwige liefde Gods. Wie hem mocht schrappen, Ik, Zijn Redder en Koning, Ik schrap hem nooit, neen, nooit. Want, en ziedaar de zalige oorzaak: die Petrus was Hem van den Vader gegeven, van eeuwigheid; dies ging Hij voor hem den dood in, dies moest en zou Hij ook dezen discipel eenmaal medebrengen in de heerlijkheid; dies stond Hij op uit de dooden voor hem; dies laat Hij het stuk „voor Petrus apart” in de doodsspelonk achter.

* * *

.....èn Petrus. Zijn naam op de lijst bovenaan; dat was genade, zijn naam op de lijst nu achteraan, onderaan maar toch er òp, dat was trouw.

Het had eens weerklonken : Simon gij zult Petrus genaamd worden. Maar dat is uit Mij. Visscher der menschen, uw verkiezing tot dit ambt is een goddelijke onderscheiding; maar ge zult het moeten leeren, gij juist zoo in het bijzonder, dat dit genade is. Die Petrus moest ontvallen, ja ook aan..... Petrus. In de zonde der verloochening is niet slechts Simon aan Petrus moeten ontvallen, maar meer nog : ook Petrus aan Petrus. Wat wil dit zeggen ? Dat het nieuwe leven een strijd heeft te strijden ook tegen alle zelfvertrouwen, zelfs in de sfeer van het nieuwe leven. Ach we loopen zoo gevaar, dan vaak heimelijk nog te meenen, dat we als bekeerde nu overal tegen bestand zijn. En dat is een lieve vergissing. Die Simon niet slechts, maar die Petrus moest nog een les leeren.

Zie Petrus, en niet Johannes heeft den Heere verloochend; dit hangt middellijkerwijs samen met hun eigenaardige persoonlijkheid en karakter. Petrus de vurige, de vooraanstaande, de enthousiast. Maar dit bergt gevaren in zich. Gevaar o.a. van zelfvertrouwen. Al werden zij ook allen aan U geërgerd....., voor U ben ik bereid den dood in te gaan En zie dat meende hij, dat was geen huichelarij. Maar Petrus stond daarbij te veel in eigen kracht. Als de Heere heeft gewaarschuwd, gij allen zult aan Mij geërgerd worden, dan acht Petrus dit noodig gezegd te worden aan het adres der anderen; niet aan eigen adres.

Na de verloochening werd hij indachtig aan 's Heeren woord. Hij had het zich dus laten passeeren. Hij achtte dit voor zich niet noodig. Hij Petrus, de bekeerde Petrus, die zoo vurig lieven en getuigen kon; neen, hij zag het toen niet, dat hij ook niet-gelooven kon, Zie dat was het; en Petrus wilde nog leven uit zijn bekeerd zijn, uit zijn vurig aanhangen van zijn Meester, uit allerlei..... maar hij moest nog leeren, dat Petrus, niet Simon, maar Petrus juist, alleen lieven en getuigen, en leven putten kon uit den Heere zelf. Uit den God des levens, uit de gemeenschapsoefening met Hem, uit de bediening, uit dien God, is er alleen leven tot leven te putten.

Zoo moest Petrus nog van..... Petrus verlost worden, dan eerst raakt hij goed zichzelf kwijt; maar de Heere raakt hem daarom niet kwijt. Neen zijn Heiland en Zaligmaker heeft hem vastgehouden, ook toen Petrus den Heere losliet; daarom is Christus op dat vreeselijke kruis gebleven tot het al volbracht was. Petrus moest op alle manier naar de hel. Zijn vloekede verdiende het. Of was hij werkelijk niet van Jezus, dan moest hij daarom verloren gaan; maar op alle manier is hij thans geschikt voor de hel.

Er is maar ééne oplossing; dat dan Jezus voor hem naar de hel ga. Zóó is geschied, en als Jezus uit de dooden opstaat, zegt dit o.a. voor Petrus: gij hadt krachtens uw val kunnen geschrapt worden; maar krachtens mijn dood en overwinning moet ge gehandhaafd.

* * *

En zoo wordt het een eerezuil voor Christus, dat die Engel een Paaschboodschap heeft „voor Petrus apart” „en Petrus”; dit is de boodschap die getuigt : er moge veel kracht zijn in uw zonden ten verderve; er is meer kracht in Mijn wonden tot behoud. Als Petrus deze mededeeling ontvangen zal, hoe zal zijn ziel worden getroost! Nu weet hij, dat Jezus hem nóg liefheeft; altijd door liefgehad heeft. Die boodschap bericht hem, dat Jezus nog aan hem denkt; dat hij, Petrus, let wel met den Heere het heeft „afgemaakt”, maar de Heere daarom nog niet met Petrus. Het zegt nog meer. Dat er nu mogelijkheid is, die werkelijkheid zal worden, dat zij elkaar nog weer ontmoeten zullen. Want Petrus had den Heere sedert dien onzaligen nacht niet meer ontmoet, en het zegt hem tevens, dat als die ontmoeting nog weer zal plaats vinden, Petrus bij die gelegenheid tranen moge weenen, bitter en uit diepe welle, maar dat Jezus niet op hem toornen of schelden zal; dat Petrus, zelfs aan zijn trouwe onveranderde Borghart, zal mogen uitroepen : Heere Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb.

En nu naar Galilea. Naar die zee daar, daar zal de zalige herstelling plaats vinden. Ver afgedwaald moge Petrus zijn, de Opstanding bracht hem naar ambtelijke bevoegdheid van den Christus weder thuis; ja eenmaal thuis in het Vaderhuis daarboven; waar op de vraag zijner zieleverwondering : hoe is het mogelijk, dat ik, Simon Petrus, hier ben binnen gekomen ? — het alle hemelen met gejuich vervullende antwoord zal zijn : dat is, omdat Ik voor u gebeden heb.

Een Paaschboodschap voor Petrus apart, wat zalig. Maar dan ook voor Petrus persoonlijk. Mag ik deze boodschap dan ook u verkondigen? De Herodessen, de Pilatussen, de Kajafassen, de Farizeeën en Schriftgeleerden, niet één is er onder hen voor wie deze boodschap is. Zij komen er niet voor in aanmerking; zij „hebben” geen zonde.

Een opgestane Borg is hun waardeloos, aangezien er bij hen voor den Gekruisigde geen plaats is; en dat weer, omdat zij zich niet in Adam voor God verloren weten.

Maar wat is dan uw Paaschfeest? Zeg toch niet een lentefeest, van ontluikend leven, en wat ons inspireert en jubelen doet. Maar gij vergeet, dat die natuur niet is *dood* geweest, het is geen opstanding, het is slechts ontwaking. En zoo stelt uw Paaschfeest te leur. Want ik kan in deze wereld van nood en *dood*, zoo van binnen als van buiten, niet toe met „ontluikend” leven; ik moet waar alles in den dood ligt en wegzinkt, *herstelling* van het *leven* hebben. Geen evolutie helpt. Predikt onze tijd dit nu nog niet afdoende? Ik moet *opstanding* hebben, opstanding uit den dood, opstanding voor en alzoo *van* doode zondaren. Want van binnen uit moet de kwaal, ook van onze stervende wereld, worden aangepakt. Of hoe zou men kunnen verwachten, dat een nieuwe wereld zou herrijzen als dit niet zal van uit een centrum? En welk centrum in de menschenziel ligt in haar diepte-verhouding tot den eeuwigen levenden God. Het vraagstuk dat op Paaschfeest mij moet beheerschen is niet een van finan-

tieelen, van oeconomischen, van politieken, van internationalen aard slechts; het is geen horizontaal maar een verticaal vraagstuk. Het geldt de centrale verhouding van den mensch tot God. Deze verhouding is ten diepste, ten wortel in orde gebracht in den nieuwen Adam Jezus Christus, die uit den dood van allen dood is opgestaan. En nu zal er nooit en nergens meer waar leven bloeien, dan tenzij uit Hem; zoo niet, dan zal alle zelfgemaakt, nàgemaakt leven in doodsorkaan ondergaan. Zie het op elk troosteloos sterfbed, in elk God ontstolen leven; in onze verleugende maatschappij; in der volken beschaving, en in de luidsprekende geschiedenis van het heden.

Wij moeten zoo schuldig, zoo arm, zoo nederig worden dat Paaschfeest mogelijk wordt, dat is: wij moeten zondaar worden voor God; en als zulk een zondaar uit den dood tot het leven worden gebracht door den reddenden Levensvorst, die dood geweest is en weder levend is geworden, en leeft tot in alle eeuwigheid. Om aan ellendigen den weg te openen naar het hart van God. Die weg staat open heden, voor u die het wilt bekennen: Heilige God het conflict van binnen is een doodsconflict, en waaruit ik mezelf niet verlossen kan; ik leg de wapens aan uw voeten neder; o God wees mij zondaar genadig. Dan wordt u, ja ook u deze Paaschboodschap overhandigd: Hij leeft, leeft om ook u het leven te geven, te geven om niet, volkomen, voor eeuwig.

Sta die boodschap lezer of lezeres nu niet langer tegen. Gij zijt mogelijk een dergenen die alleen op

ervaringsbewijzen afgaat; ge wilt niet gelooven op gezag, enz. Welnu onderneem de proef, ga dan eens zooals ge zijt, tot dien Heiland, onderzoek het alzoo proefondervindelijk, of hier het leven wordt gevonden, ja of neen. Nooit is iemand die zóó den opstandingshof betrad, teleurgesteld wedergekeerd. Kom laat Jezus de vreugde smaken van een nieuwen Paaschfeestvierder aan Zijn voeten geknield te vinden.

* * *

Maar daar hoor ik een antwoord, dat op den eersten klank af zou kunnen misleiden. Geef mij dat stuk waarop staat : voor Petrus apart, en hetwelk de Paasch-koning in zijn werkkamer heeft toebetrouwd aan hemelboden om het uit te reiken. Jawel, maar uit te reiken aan het juiste adres. Er staat op : voor Petrus. Zijt gij Petrus ? Ik hoor een antwoord weerklinken : Welzeker is dat stuk voor mij ; rangschik mij toch niet onder de verachters van God en Zijn gebod ; reeds van mijn jeugd af, heb ik al de geboden Gods onderhouden ; en zeer stiptelijk vroom geleefd, de catechisaties al jong bezocht, trouw op Gods dag tweemaal ter kerk geweest, op tijd belijdenis gedaan, en nooit het avondmaal verzuimd ; mij verre houdende van alle paden der zonde, Zijn naam nooit verloochend, zijn..... o man houd op, houd op, is dit alles wat ge te zeggen hebt ? Dan zijt ge Petrus niet ; gij, gij zijt de rijke jongeling. En bij wien voor genade geen plaats is.

Mogelijk zegt een ander : maar wij zijn toch Abrahams zaad, de verbondskinderen ; des Heeren volk en

tempel. Zoo? En begint stipt genomen uw levensgeschiedenis eerst bij Abraham? Hebt ge nooit kennis gekregen van uw verloren liggen in een gevallen..... Adam? Zijt ge slechts thuis z.g.n. in het genadeverbond, en hebt ge nooit uw verdoemelijkheid leeren zien, in dat verbroken werkverbond? Wel mijn vriend, gij vergist u, vrees ik, principieel; gij zijt nog geen geredde, omdat ge nog nooit een verlorene waart geworden. Ge kunt, ge moogt nog niet van Christus spreken, omdat ge nog nimmer met Adam recht voor God hebt te doen gekregen. Bid vurig of God u van z.g.n. „bekeerd” nog eens eerst recht „onbekeerd” wil maken. En ga dan kloppen aan de genadepoort.

Neen, zegt mogelijk nog een ander, ik behoor niet tot die oppervlakkigen, die zonder rouw en tranen maar meenen dat ze alles „hebben”.

Maar eer ik u de boodschap mag overhandigen weet ge wel, dat scheuren van het kleed niet genoeg is; en de Heere gezegd heeft: Scheur uw hart, en niet uw kleeren. Uitwendige z.g.n. bekeering is niet genoeg, en zeker kan ze de inwendige niet vervangen. De hand op het hart, maar is het u al eens smart voor God geworden, dat ge al verloren ligt in den wortel van uw geboorte? Niet onze zonden slechts, maar onze zonde, onze verdorven aard, onze doodsstaat, ziedaar wat ons moet doen weenen voor God.

Maar is er dan niemand die Petrus heet? Het gaat den boden des heils soms als wanneer een stuk moet bezorgd worden, waarop wel duidelijk den naam staat; maar dat de woonplaats schier niet te vinden is.

Waar woont Petrus ? Ik zie rond en vind een nedere stulp, waarop heelemaal geen naam staat. Zou hij daar ook kunnen wonen ? Geen naam op de deur ! maar als ik het oor te luister leg, dan hoor ik daar achter die deur : Gena o God, hoor hoe een boeteling pleit. — Maar hier klopt ik aan : Woont hier Petrus ? Het antwoord kon wel eens zijn : Hier woont één, zonder naam op de deur, die precies geschikt is voor de hel. Maar beste vriend, dan zijt ge ook en juist een geschikt voorwerp voor den Heere Jezus.

Voor u is dit stuk, dat de genaderijke Borg achterliet. Hij wil u een Paaschfeest bereiden. Al die zonde waarover gij zoo bitter weent, heeft Hij gedragen op het hout des vloeks. Hij heeft de schuld begraven en is opgestaan om u uit te reiken den heerlijken pardon-brief. Zeg het aan..... Petrus.

En aan deze nederige stulp paalt nog een woning, waar de boodschap wel eens kon moeten achtergelaten worden.

Hoor, er wordt een wonder lied aangestemd, de tranen biggelen er bij op het speeltuig : Gun leven aan mijn ziel. Wel, dat is er een, die geleerd heeft wat missen is van het leven, en die verstaat dat bezit van leven geschenk is van genade. Maar nog meer doet mij de stem van Petrus herkennen :

Gelijk een schaap, heb ik gedwaald in 't rond,
Dat onbedacht zijn Herder heeft verloren.....

Ja waarlijk ik behoef niet veel verder te gaan ; hier kan de hemelbode verzekerd zijn, dat het stuk aan het

juiste adres is. Petrus! doe gewillig en vrijmoedig de poort open; de Heere wil Paaschfeest met u vieren. Met u vooral, met u apart, met u bijzonder, met u bij vernieuwing, met u heden, en met u eeuwig.

* * *

Ach, als het er op aankomt, en de zaken worden eens, maar dan goed, in het licht van 's Heeren heilige heiligheid gesteld; ach wie zou niet, hoe lang zelfs al op den levensweg, moeten uitroepen: Heere in het diepst van het wezen der zaak maar ik ben zoo'n Petrus.

Ja schreien we samen maar aan Zijn voeten uit: Dierbare Heere Jezus, driemaal (en niet voor het laatst helaas) heb ik U verloochend, ach kan het nog.....?

Of het nog kan? Of het nog weer Paaschfeest kan worden? Ja maar het is zoo veel, het is zoo zwaar, het is zoo langdurig, het is zoo..... Ach mijn lezer, al ware het nog honderd maal erger; gewis de zonde der Petrussen hebben den Heere het diepst doorwond, maar Zijn bloed reinigt van alle zonden, en de kracht Zijner opstanding wordt nu ook nergens schooner, luisterrijker, volzaliger, dierbaarder en..... zóó bij voorkeur verheerlijkt, dan in die Petrussen.

Zeg het zijn discipelen..... en Petrus; daar jubelen alle Paaschklokken te gelijk. Dit is Paaschfeest voor Petrus, en tevens Paaschfeest voor..... Jezus!

* * *

Toen Petrus enkele uren later deze boodschap voor hem apart, heeft ontvangen, mij dunkt, toen heeft hij

weer de eenzaamheid noodig gehad; om wederom te weenen, te weenen niet bitterlijk, maar wel zalige tranen van vreugde in God.

Hersteld in de volle betrekking der liefde, hersteld in de volle bevoegdheid van zijn heerlijk ambt, is Petrus nu, na de verloochening „eens bekeerd zijnde”, bekeerd van zijn bekeering, bekeerd van Petrus, — enkel genade-instrument zijns Gods geworden; is die Petrus een belijder en getuige van den Naam Zijns Zaligmakers geworden, gelijk schier niemand. De Pinksterdag heeft er van getuigd; de tempelmuren hebben er van gewaagd; de gevangeniscel heeft het niet kunnen vrijdelen, zijn kruisdood heeft het bezegeld! De hemelen zullen er van weergalmen, dat, door Jezus' kruisdood en opstanding, met Hem in Zijne heerlijkheid zijn ingegaan: Mozes en Elia; Johannes en Paulus, de moordenaar van het kruis en de Magdaleensche, Maria en Johanna en Salome, en Thomas en Jacobus, en ook..... Petrus.

Bij Uitgeefster dezes zijn mede verschenen :

De Zeven Kruiswoorden

Een bundel van zeven preeken door Prof. G. WISSE

Ingenaaid f 1.30* - Gebonden f 2.—*

De ambtelijke bediening van den Christus in de geloovigen

door Prof. G. WISSE

Een uitvoerig werk over het bevindelijke leven

Ingenaaid f 1.05* - Gebonden f 1.55*

Schriftuurlijk Kerkbesef en Moderne Religieuze Gemeenschapszin

door Prof. G. WISSE

Prijs f 0.65*

BIBLIOTHEEK VRIJE UNIVERSITEIT

3 0000 01464 6099

